

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«لایحه نحوه کمک‌های اشخاص حقیقی و حقوقی به
سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور»
(اعاده از شورای نگهبان (۱))

مخصوص صحن علنی

مشخصات لایحه

دوره یازدهم - سال دوم

شماره ثبت:

۸۴

شماره چاپ:

—

تاریخ چاپ:

—

معاونت مطالعات حقوقی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۷۸۲۴

تاریخ انتشار:

۱۴۰۰/۸/۸

مقدمه

لایحه نحوه کمک‌های اشخاص حقیقی و حقوقی به سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور در تاریخ ۱۴۰۰/۴/۲۷ به تصویب مجلس رسید و جهت طی مراحل قانونی به شورای نگهبان ارسال شد. شورای نگهبان مصوبه مزبور را در نامه شماره ۱۰۲/۲۷۰۸۶ مورخ ۱۴۰۰/۵/۱۶ واجد ابهام دانست و یک موضوع را نیز در قالب تذکر، بیان نمود. ایراد شورای نگهبان به کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری ارجاع شد که این کمیسیون جهت رفع ابهام مزبور، اصلاحاتی را در جلسه ۱۴۰۰/۷/۲۰ به تصویب رسانده است که در ادامه به بررسی آن می‌پردازیم.

نظر کارشناسی

شورای نگهبان در خصوص مصوبه مجلس در مورد لایحه نحوه کمک‌های اشخاص حقیقی و حقوقی به سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور، دو ابهام و یک تذکر را به شرح ذیل اعلام داشته است:

ابهام نخست در این خصوص بوده است که آیا در استفاده از کمک‌های نقدی و غیرنقدی و هدایای اشخاص حقیقی و حقوقی توسط سازمان فنی و حرفه‌ای، نظر اهداکننده و جهات شرعی آن در مواردی از جمله وقف و نذر مراعات می‌شود یا خیر؟ کمیسیون در جهت رفع ابهام عبارت «با رعایت نظر اهدا کننده و موازین شرعی» را به ماده واحده اضافه کرده است. لذا به نظر می‌رسد با اصلاح صورت گرفته ابهام شورای نگهبان بر طرف شده است.

ابهام دوم نسبت به حکم تبصره «۱» ماده واحده در خصوص نحوه مصرف وجوه اهدا شده «در محل مورد نظر اهدا کننده و در اولویت بعدی به ترتیب در مناطق محروم و مناطق دیگر» می‌باشد. شورای نگهبان این حکم را از جهت اینکه با وجود عبارت «در اولویت بعدی» مصرف وجوه مطابق نظر اهدا کننده انجام خواهد شد یا خیر را واجد ابهام دانسته است. توضیح آنکه بر اساس حکم این تبصره، سازمان فنی و حرفه‌ای می‌تواند محل مصرف وجوه اهدایی را طبق نیاز خود اولویت‌بندی کند. ابتدا در محل مورد نظر اهداکننده و سپس در مناطق محروم آنها را مصرف کند. لذا به این ترتیب ممکن است نیت اهداکننده رعایت نشده باشد و در محل دیگری مصرف شود. در نتیجه این موضوع معایر موازین شرعی در خصوص وقف و نذر خواهد بود.

کمیسیون در مصوبه اصلاحی عبارت «با رعایت موازین شرعی» را جایگزین عبارت «و در اولویت بعدی به ترتیب در مناطق محروم و مناطق دیگر» کرده است به نظر می‌رسد در اصلاح انجام شده، ابهام شورای نگهبان مرتفع شده است؛ با این وجود ذکر این نکته لازم به نظر می‌رسد که اگرچه با اصلاح مذکور، ابهام وارده سالبه به انتفای موضوع می‌شود لکن، اولویت بخشی به مصرف قسمتی از این وجوه در مناطق محروم نیز از بین می‌رود.

تذکر شورای نگهبان؛ شورای نگهبان در تذکر خود اعلام کرده است که نسبت تبصره «۲» ماده واحده مصوبه مجلس با ماده (۶۱) قانون «وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین»^۱ مشخص شود. توضیح آنکه تبصره «۲» ماده واحده بیان می‌کند که «درآمدهای حاصله سازمان فنی و حرفه‌ای کشور از محل خدمات آموزشی و فرهنگی، خدمات مشاوره، صدور، تمدید و تعویض گواهینامه‌ها و پروانه‌ها، اختصاصی تلقی می‌شود و به صورت صددرصد (۱۰۰٪) توسط سازمان برنامه و بودجه کشور تخصیص می‌یابد». در تبصره «۲» به واریز درآمد اختصاصی وجوه مذکور و تخصیص صددرصدی آن اشاره شده است. از طرفی مطابق حکم ماده (۶۱) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین، درآمد حاصل از ارائه خدمات آموزشی خاص و خدمات فنی به متقاضیان حقیقی و حقوقی به حساب درآمد عمومی کشور واریز می‌شود.

حال این سؤال مطرح می‌شود که آیا تبصره «۲» ماده واحده مصوبه مجلس، حکم ماده (۶۱) قانون فوق‌الذکر را نسخ نموده؟ آیا این وجوه باید اختصاصی تلقی شود و به حساب درآمد اختصاصی واریز گردد یا خیر؟

کمیسیون در راستای رفع تذکر و مشخص نمودن نسبت این دو حکم، با الحاق یک تبصره به ماده واحده اقدام به اصلاح ماده (۶۱) و تبصره آن نموده است. بر این اساس درآمدهای فوق‌الذکر به حساب اختصاصی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز می‌شود. همچنین این درآمدها بر اساس حکم ذیل تبصره «۲» به صورت صددرصدی به سازمان فنی و حرفه‌ای تخصیص خواهد یافت. لذا مصوبه کمیسیون در جهت اعمال تذکر شورای نگهبان وافی مقصود خواهد بود.

نتیجه گیری

با توجه به مفاد نامه شورای نگهبان (ابهام و تذکر)، به نظر می‌رسد که مصوبه کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس، برای رفع ابهام آن شورا کافی است. با این وجود به منظور حفظ اولویت هزینه‌های موضوع ماده واحده در مناطق محروم، پیشنهاد می‌شود با رعایت قانون آیین‌نامه داخلی مجلس، در تبصره «۱» عبارت «با رعایت موازین شرعی» بعد از عبارت «در محل مورد نظر اهداکننده» اضافه شود.

---

۱. ماده ۶۱- به سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای اجازه داده می‌شود در قبال ارائه خدمات آموزشی خاص و خدمات فنی به متقاضیان حقیقی و حقوقی هزینه‌های مربوط را بر اساس قراردادهای منعقد شده دریافت نماید. کلیه درآمدهای موضوع این ماده به حساب درآمد عمومی کشور واریز خواهد شد. معادل صد درصد (۱۰۰٪) درآمدهای واریز شده فوق از محل اعتباری که به همین منظور در قانون بودجه هر سال منظور می‌شود در اختیار سازمان مزبور قرار داده می‌شود تا جهت هزینه‌های برگزاری مسابقات مهارت فنی و بالا بردن کمیّت و کیفیت آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، انجام هزینه‌های پژوهشی و تحقیقاتی و جذب مربیان و آموزش کارگران به مصرف برسند. آیین‌نامه اجرایی این ماده از جمله تعرفه‌های خدمات آموزشی و فنی سازمان به پیشنهاد وزارت کار و امور اجتماعی و تأیید سازمان برنامه و بودجه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره- به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی - سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای اجازه داده می‌شود مبالغی را که بابت تعیین درجه مهارت و صدور مجوز و تمدید پروانه کار آموزشگاه‌های فنی و حرفه‌ای آزاد و حق آزمون کارآموزان آموزشگاه‌های آزاد به تصویب هیأت وزیران می‌رسد را دریافت و به حساب درآمد عمومی کشور نزد خزانه داری کل واریز نماید. مددجویان تحت پوشش سازمان بهزیستی کشور و کمیته امداد امام خمینی (ره) از پرداخت هزینه معاف می‌باشند.

شماره ماده	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون
ماده واحده	✓			
تبصره «۱»			✓	
تبصره «۳»	✓			

ماده - تبصره	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
در ماده واحده پس از عبارت «دریافت و» عبارت «با رعایت نظر اهداکننده و موازین شرعی» اضافه می‌شود.	✓				به نظر می‌رسد اصلاح صورت گرفته ابهام شورای نگهبان را برطرف کرده است.	
در تبصره «۱» ماده واحده عبارت «با رعایت موازین شرعی» جایگزین عبارت «و در اولویت بعدی به ترتیب در مناطق محروم و مناطق دیگر» می‌شود.			✓		عبارت «و در اولویت بعدی به ترتیب در مناطق محروم و مناطق دیگر» حذف نشود. و اضافه شدن عبارت «با رعایت موازین شرعی» ابهام شورای نگهبان را برطرف می‌کند.	پیشنهاد میشود با رعایت تشریفات مندرج در آیین نامه داخلی عبارت «با رعایت موازین شرعی» بعد از عبارت «در محل مورد نظر اهداکننده» اضافه شود.
یک تبصره به عنوان تبصره «۳» به ماده واحده الحاق و شماره تبصره «۳» به «۴» تغییر می‌یابد. تبصره ۳- در ماده (۶۱) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین عبارت «درآمد اختصاصی این سازمان نزد خزانه داری کل کشور واریز می شود» جایگزین عبارت «درآمد عمومی کشور واریز خواهد شد. معادل صد درصد (۱۰۰٪) درآمدهای واریز شده فوق از محل اعتباری که به همین منظور در قانون بودجه هر سال منظور می شود در اختیار سازمان مزبور قرار داده می شود» می‌گردد و در تبصره آن عبارت «اختصاصی این سازمان» جایگزین عبارت «عمومی کشور» می‌شود.	✓				به نظر می‌رسد اصلاح صورت گرفته تذکر شورای نگهبان را برطرف کرده است.	